

16. Европска недеља превенције рака грлића материце

(од 17. до 23. јануара 2022. године)

„БОЉЕ СПРЕЧИТИ НЕГО ЛЕЧИТИ –

РЕДОВНОМ КОНТРОЛОМ ПОБЕДИЋЕМО КАРЦИНОМ ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ”

Европска недеља превенције рака грлића материце обележава се од 17. до 23. јануара 2022. године у циљу подизања свести жена о раку грлића материце и начинима превенције.

Прва Европска недеља обележена је 2007. године, када је Савет Европе донео препоруке о започињању кампање и обележавању Европске недеље превенције рака грлића материце. Препознајући значај ове кампање, Србија већ шеснаести пут активно учествује у њеном обележавању. Овом недељом преносимо поруку о значају мера превенције у циљу спречавања оболевања и умирања од рака грлића материце.

Основна порука свим женама је да је рак грлића материце малигна болест која се може спречити. **„БОЉЕ СПРЕЧИТИ НЕГО ЛЕЧИТИ – РЕДОВНОМ КОНТРОЛОМ ПОБЕДИЋЕМО КАРЦИНОМ ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ”** је слоган 16. Европске недеље превенције рака грлића материце који покреће жене да размишљају о свом репродуктивном здрављу и да у току године одвоје дан када ће посетити свог лекара и обавати превентивни преглед.

Према подацима Регистра за рак Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут”, током 2019. године регистровано је **1.044** новооболелих жена, а 438 жена је умрло.

На основу најновијих процена за 2020. годину, Европског информационог система, жене у Србији се са стопом оболевања од 23,3 на 100.000, налази на петом месту у Европи после Црне Горе, Румуније, Естоније и Литваније. Стопе умирања од рака грлића материце су високе. Морталитет од рака грлића материце је 8,8 на 100.000 жена.

У пиротском округу у 2019. години регистровано је 12 новооболелих жена а умрле су 2 жене, у 2018. години регистровано је 11 новооболелих жена а умрло је 5 жена, у 2017. регистровано је 11 новооболелих жена а умрла је 1 жена, у 2016. регистровано је 16 новооболелих жена а умрле су 3 жене, у 2015.г. регистровано је 12 новооболелих жена, а умрла је 1 жена, у 2014.г. оболело је 9 жена, у 2013. оболело је 7.

У Пиротском округу, у Пирот се од 2014. године ради организовани скрининг рака грлића материце. Први круг у оквиру трогодишњег циклуса је започет почетком 2014. године.

Резултати организованог скрининга у 2021.г.:

Циљну групу за спровођење организованог скрининга рака грлића материце чине жене узраста 25 –64. године.

У Дому здравља Пирот у Служби за здравствену заштиту жена у 2021. години спроводио се организовани скрининг рака грлића (друга година трећег циклуса): са подручја града Пирота у 2021. позване су на преглед 3823 жена животне доби од 25 до 64 године, а планирано је да се прегледа 2500 жена. Одазвало се 1959 жена што чини 78,4% од планираних 2500 прегледа. Такође, 1959 жена чини 51,2% од свих позваних жена, што је задовољавајући одазив у години пандемије ковид инфекције. Од жена које су се јавиле на преглед 1959 жена је тестирано, урађен је ПАП тест. Од 1943 ПАП теста, 1911 (97,6%) жена је са негативним тј. добрим налазом, а код 32 жене је позитиван налаз. Допунске дијагностичке процедуре спроведене су код 34 жене (колпоскопије, биопсије...) и код 12 жена су доказане преанцерозне промене, а код **три жене рак грлића**.

У Пиротском округу већ годинама су ниске стопе морталитета од рака грлића материце, што говори о дугогодишњем одличном раду служби за гинекологију у домовима здравља као и гинеколошком одељењу Опште болнице Пирот.

Светска здравствена организација као приоритет препоручује примену интервенција за превенцију и контролу рака грлића материце како би се постигла елиминација ове болести. То подразумева свеобухватни приступ овој болести: скрининг односно рано откривање и лечење свих форми лезија, вакцинацију против хуманог папилома вируса (ХПВ), као и палијативно збрињавање жена које болују од ове болести у смислу активне и свеобухватне бриге која подразумева контролу симптома, психолошку, социјалну и духовну подршку.

Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, Канцеларија за скрининг рака заједно са мрежом института/завода за јавно здравље обележиће Европску недељу превенције рака грлића материце организовањем различитих едукативно-промотивних активности са циљем промоције значаја очувања репродуктивног здравља и могућности коришћења доступних мера превенције у циљу спречавања оболевања и умирања од рака грлића материце уз поштовање свих превентивних мера које се односе на спречавање ширења заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2.

Начелник

Центра за контролу и превенцију болести

Др Радмила Зеџ

в.д. ДИРЕКТОР-а

Завода за јавно здравље Пирот

др Елизабета Алексић